

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

**Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних
систем**

Лабораторна робота №3

з дисципліни **Бази даних і засоби управління**
на тему: “ Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL ”

Виконав:
студент 3 курсу
групи КВ-94
Поляруш Є. М.
Перевірів:
Петрашенко А. В.

Постановка задачі

Метою роботи є здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

1. Перетворити модуль “Модель” з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об’єктно-реляційної проекції (ORM).
2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

<i>№ варіанта</i>	<i>Види індексів</i>	<i>Умови для тригера</i>
<i>20</i>	<i>GIN, BRIN</i>	<i>after insert, update</i>

Посилання на репозиторій у GitHub з вихідним кодом програми та звітом: <https://github.com/EugenePoliarush/Lab3>

Завдання №1

Дана предметна галузь передбачає роботу компанії певного житлового комплексу і її зв'язок з мешканцями

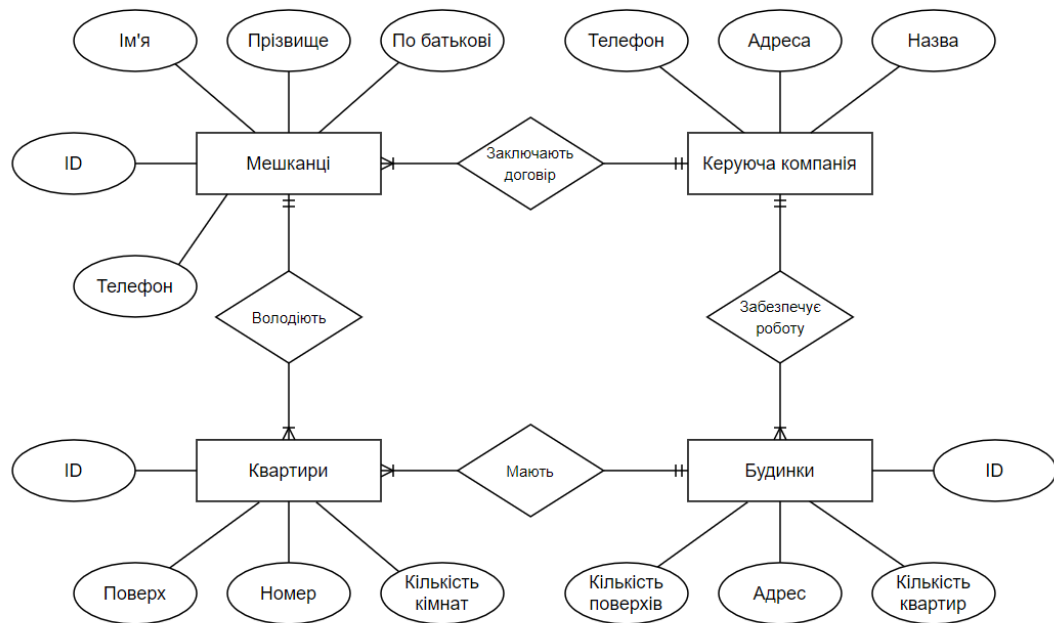

Рисунок 1. ER-діаграма, побудована за нотацією Чена

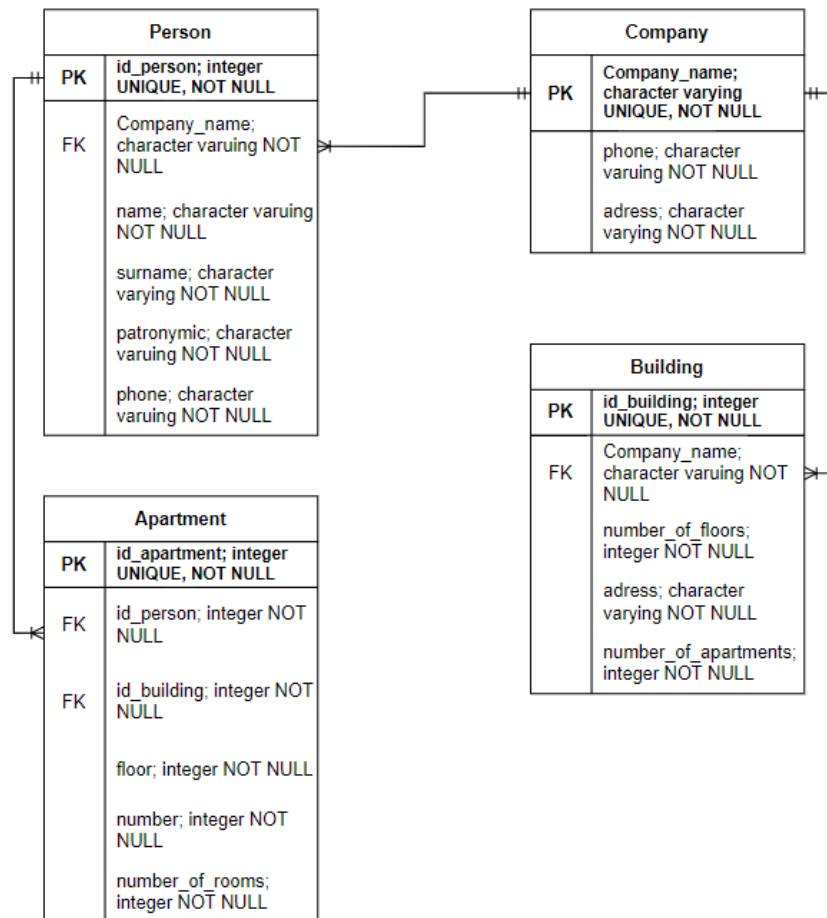

Рисунок 2. Схема бази даних

Класи ORM у модулі Model

```
class Apartment(Base):
    __tablename__ = 'Apartment'
    id_apartment = Column(Integer, primary_key=True)
    floor = Column(Integer)
    number = Column(Integer)
    number_of_rooms = Column(Integer)
    id_person = Column(Integer, ForeignKey('Person.id_person'))
    id_building = Column(Integer, ForeignKey('Building.id_building'))

    def __init__(self, id_apartment, floor, number, number_of_rooms, id_person, id_building):
        self.id_apartment = id_apartment
        self.floor = floor
        self.number = number
        self.number_of_rooms = number_of_rooms
        self.id_person = id_person
        self.id_building = id_building

    def __repr__(self):
        return "{} {} {} {} {} {}".format(self.id_apartment, self.floor, self.number,
        self.number_of_rooms, self.id_person, self.id_building)
```

```
class Building(Base):
    __tablename__ = 'Building'
    id_building = Column(Integer, primary_key=True)
    adress = Column(String)
    number_of_apartments = Column(Integer)
    number_of_floors = Column(Integer)
    Company_name = Column(String, ForeignKey('Company.Company_name'))

    def __init__(self, id_building, adress, number_of_apartments, number_of_floors,
    Company_name):
        self.id_building = id_building
        self.adress = adress
        self.number_of_apartments = number_of_apartments
        self.number_of_floors = number_of_floors
        self.Company_name = Company_name

    def __repr__(self):
        return "{} {} {} {} {}".format(self.id_building, self.adress, self.number_of_apartments,
        self.number_of_floors, self.Company_name)
```

```
class Company(Base):
    __tablename__ = 'Company'
    Company_name = Column(String, primary_key=True)
    adress = Column(String)
    phone = Column(String)
```

```

def __init__(self, Company_name, adress, phone):
    self.Company_name = Company_name
    self.adress = adress
    self.phone = phone

def __repr__(self):
    return "{} {} {}".format(self.Company_name, self.adress, self.phone)

class Person(Base):
    __tablename__ = 'Person'
    id_person = Column(Integer, primary_key=True)
    name = Column(String)
    surname = Column(String)
    patronymic = Column(String)
    phone = Column(String)
    Company_name = Column(String, ForeignKey('Company.Company_name'))

    def __init__(self, id_person, name, surname, patronymic, phone, Company_name):
        self.id_person = id_person
        self.name = name
        self.surname = surname
        self.patronymic = patronymic
        self.phone = phone
        self.Company_name = Company_name

    def __repr__(self):
        return "{} {} {} {} {} {}".format(self.id_person, self.name, self.surname, self.patronymic,
        self.phone, self.Company_name)

```

Результати роботи

Початкова таблиця

Apartment table:

id_apartment	floor	number	number_of_rooms	id_person	id_building
1	3	1	2	3	1
2	2	4	1	2	2
3	2	5	3	2	2
4	5	1	3	3	1
5	8	4	2	2	1
6	2	7	1	3	2
7	6	3	1	1	1
8	4	7	1	3	1
9	1	2	2	3	1
10	6	8	1	2	3
11	3	8	1	2	1
12	5	3	1	3	3
13	2	2	2	4	4
14	3	3	3	2	2

Видалення запису

Choose number of table -> 1
id_apartment of row for deletion = 13

Menu
1 -> show one table
2 -> show all table
3 -> Insert data
4 -> Delete data
5 -> Update data
6 -> Exit

select from 1 to 6 -> 1

1 -> Apartment
2 -> Building
3 -> Company
4 -> Person

Choose number of table -> 1
Apartment table:

id_apartment	floor	number	number_of_rooms	id_person	id_building
1	3	1	2	3	1
2	2	4	1	2	2
3	2	5	3	2	2
4	5	1	3	3	1
5	8	4	2	2	1
6	2	7	1	3	2
7	6	3	1	1	1
8	4	7	1	3	1
9	1	2	2	3	1
10	6	8	1	2	3
11	3	8	1	2	1
12	5	3	1	3	3
14	3	3	3	2	2

Вставка запису

```
"id_apartment"=13  
"floor"=4  
"number"=4  
"number_of_rooms"=4  
"id_person"=4  
"id_building"=4
```

```
Menu  
1 -> Show one table  
2 -> Show all table  
3 -> Insert data  
4 -> Delete data  
5 -> Update data  
6 -> Exit
```

```
Select from 1 to 6 -> 1
```

```
1 -> Apartment  
2 -> Building  
3 -> Company  
4 -> Person
```

```
Choose number of table -> 1
```

```
Apartment table:
```

id_apartment	floor	number	number_of_rooms	id_person	id_building
1	3	1	2	3	1
2	2	4	1	2	2
3	2	5	3	2	2
4	5	1	3	3	1
5	8	4	2	2	1
6	2	7	1	3	2
7	6	3	1	1	1
8	4	7	1	3	1
9	1	2	2	3	1
10	6	8	1	2	3
11	3	8	1	2	1
12	5	3	1	3	3
13	4	4	4	4	4
14	3	3	3	2	2

Редагування запису

```
"id_apartment"=12  
"floor"=2  
"number"=2  
"number_of_rooms"=2  
"id_person"=2  
"id_building"=2
```

```
Menu  
1 -> Show one table  
2 -> Show all table  
3 -> Insert data  
4 -> Delete data  
5 -> Update data  
6 -> Exit
```

```
select from 1 to 6 -> 1
```

```
1 -> Apartment  
2 -> Building  
3 -> Company  
4 -> Person
```

```
Choose number of table -> 1
```

```
Apartment table:
```

id_apartment	floor	number	number_of_rooms	id_person	id_building
1	3	1	2	3	1
2	2	4	1	2	2
3	2	5	3	2	2
4	5	1	3	3	1
5	8	4	2	2	1
6	2	7	1	3	2
7	6	3	1	1	1
8	4	7	1	3	1
9	1	2	2	3	1
10	6	8	1	2	3
11	3	8	1	2	1
12	2	2	2	2	2
13	4	4	4	4	4
14	3	3	3	2	2

Завдання №2

Для тестування індексів було створено окремі таблиці у базі даних з 1000000 записів.

GIN

GIN призначений для обробки випадків, коли елементи, що підлягають індексації, є складеними значеннями (наприклад - реченнями), а запити, які обробляються індексом, мають шукати значення елементів, які з'являються в складених елементах (повторювані частини слів або речень). Індекс GIN зберігає набір пар (ключ, список появи ключа), де список появи — це набір ідентифікаторів рядків, у яких міститься ключ. Один і той самий ідентифікатор рядка може знаходитись у кількох списках, оскільки елемент може містити більше одного ключа. Кожне значення ключа зберігається лише один раз, тому індекс GIN дуже швидкий для випадків, коли один і той же ключ з'являється багато разів. Цей індекс може взаємодіяти тільки з полем типу tsvector.

Стверення таблиці БД:

```
CREATE TABLE "test_table"("id" bigserial PRIMARY KEY, "some_text" text, "vector" tsvector);

INSERT INTO "test_table"("some_text") SELECT substr(characters, (random() * length(characters) + 1)::integer, 10) FROM (VALUES('qwertyuiopasdfghjklzxcvbnm')) as symbols(characters), generate_series(1, 1000000) as q;

UPDATE "test_table" set "vector" = to_tsvector("some_text");
```

Запити для тестування:

```
SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
```

Створення індексу:

```
CREATE INDEX "gin_index" ON "test_table" USING gin("vector");
```

Результати без індексування

```
Database=# \timing on
Таймер увімкнено.
Database=# SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
      sum
-----
19226053355
(1 ř фюъ)

Час: 2043,513 мс (00:02,044)
Database=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
 min | max
-----+-----
   14 | 999992
   25 | 999957
(2 ř фъш)

Час: 1181,572 мс (00:01,182)
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
 count
-----
500000
(1 ř фюъ)

Час: 596,714 мс
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
 count
-----
 38665
(1 ř фюъ)

Час: 1161,344 мс (00:01,161)
Database=#
```

Результати з індексуванням

```
Database=# SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
      sum
-----
19185504312
(1 ř фюъ)

Час: 565,239 мс
Database=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
 min | max
-----+-----
   26 | 999966
  173 | 999985
(2 ř фъш)

Час: 586,826 мс
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
 count
-----
500000
(1 ř фюъ)

Час: 598,353 мс
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
 count
-----
 38332
(1 ř фюъ)

Час: 647,675 мс
Database=#
```

Порівнявши результати, можна побачити, що пошук з індексацією значно швидший, за пошук без індексації. Крім 3 запита, оскільки на нього вона не впливає. Пошук проходить швидше через головну особливість індексування GIN: кожне значення шуканого ключа зберігається одинраз і запит іде не по всій таблиці, а лише по тим даним, що містяться у списку появи цього ключа.

BRIN

Ідея BRIN не в тому, щоб швидко знайти потрібні строки, а в тому, щоб уникнути перегляду відомостей не потрібних. Це завжди неточний індекс: він взагалі не містить ID- таблицних рядків.

Спрощено кажучи, BRIN добре працює для тих стовпців, значення в яких співвідносяться з їх фізичним розташуванням в таблиці. Іншими словами, якщо запит без пропозицій ORDER BY видає значення стовпця практично в порядку зростання або зменшення.

Стверення таблиці БД:

```
CREATE TABLE "test_table"("id" bigserial PRIMARY KEY, "some_text" text, "vector" tsvector);

INSERT INTO "test_table"("some_text") SELECT substr(characters, (random() * length(characters) + 1)::integer, 10) FROM (VALUES('qwertyuiopasdfghjklzxcvbnm')) as symbols(characters), generate_series(1, 1000000) as q;

UPDATE "test_table" set "vector" = to_tsvector("some_text");
```

Запити для тестування:

```
SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm'));
```

Створення індексу:

```
DROP TABLE IF EXISTS "test_table";
CREATE INDEX "brin_index" ON "test_table" USING brin("some_text");
```

Результати без індексування

```
Database=# SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
sum
-----
19197312622
(1 Ї фюъ)

Час: 2509,294 мс (00:02,509)
Database=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
min | max
-----+-----
 12 | 999986
207 | 999995
(2 Ї фъш)

Час: 1725,349 мс (00:01,725)
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
count
-----
500000
(1 Ї фюъ)

Час: 519,452 мс
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm'));
count
-----
38443
(1 Ї фюъ)

Час: 1693,522 мс (00:01,694)
```

Результати з індексуванням

```
Database=# SELECT SUM("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('asd')) OR ("vector" @@ to_tsquery('nm'));
sum
-----
19197312622
(1 Ї фюъ)

Час: 2387,963 мс (00:02,388)
Database=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm')) GROUP BY "id" % 2;
min | max
-----+-----
 12 | 999986
207 | 999995
(2 Ї фъш)

Час: 1697,097 мс (00:01,697)
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE "id" % 2 = 0;
count
-----
500000
(1 Ї фюъ)

Час: 626,164 мс
Database=# SELECT COUNT(*) FROM "test_table" WHERE ("some_text" @@ to_tsquery('nm'));
count
-----
38443
(1 Ї фюъ)

Час: 1678,810 мс (00:01,679)
Database=#
```

Оскільки для даного типу індексування більш важливим є запобігання перегляду непотрібних даних, а не швидко знайти потрібні рядки, то і швидкість з індексуванням не є значно швидшою ніж без індексування. Але в усіх випадках крім 3 показані кращі результати.

Завдання №3

Для тестування тригера було створено дві таблиці:

```
DROP TABLE IF EXISTS "test_table_1";  
CREATE TABLE "test_table_1"("id" bigserial PRIMARY KEY, "Text" text);
```

```
DROP TABLE IF EXISTS "test_table_2";  
CREATE TABLE "test_table_2"("id" bigserial PRIMARY KEY, "ID" bigint, "Text" text);
```

Початкові дані у таблицях:

```
INSERT INTO "test_table_1"("Text")  
VALUES ('Text1'), ('Text2'), ('Text3'), ('Text4'), ('Text5'), ('Text6'), ('Text7'),  
('Text8'), ('Text9'), ('Text10');
```

Команди, що ініціюють виконання тригера:

```
CREATE TRIGGER "after_insert_update_trigger" AFTER INSERT OR UPDATE ON  
"test_table_1" FOR EACH ROW  
EXECUTE procedure after_insert_update_func();
```

Текст тригера:

```
CREATE FUNCTION after_insert_update_func() RETURNS TRIGGER as $trigger$ DECLARE  
CURSOR_LOG CURSOR FOR SELECT * FROM "test_table_2"; row_ "test_table_2"%ROWTYPE;  
  
BEGIN  
IF new."id" % 2 = 0 THEN  
    RAISE NOTICE 'id is multiple on 2'; FOR row_ IN CURSOR_LOG LOOP  
        UPDATE "test_table_2" SET "ID" = row_."id" WHERE "id" = row_."id";  
    END LOOP; RETURN OLD;  
ELSE  
    RAISE NOTICE 'id is not multiple on 2';  
    Insert into "test_table_2" ("ID","Text") values (new."id", 'new_Text');  
    RETURN NEW;  
END IF; END;
```

Початковий стан

	id [PK] bigint	Text text
1	1	Text1
2	2	Text2
3	3	Text3
4	4	Text4
5	5	Text5
6	6	Text6
7	7	Text7
8	8	Text8
9	9	Text9
10	10	Text10

	id [PK] bigint	ID bigint	Text text

Після вставки

INSERT INTO "test_table_1"("Text") VALUES ('New text');

	id [PK] bigint	Text text
1	1	Text1
2	2	Text2
3	3	Text3
4	4	Text4
5	5	Text5
6	6	Text6
7	7	Text7
8	8	Text8
9	9	Text9
10	10	Text10
11	11	New text

	id [PK] bigint	ID bigint	Text text
1	1	11	new_Text

Повторна вставка(парне id)

INSERT INTO "test_table_1"("Text") VALUES ('New text');

	id [PK] b	Text text
1	1	Text1
2	2	Text2
3	3	Text3
4	4	Text4
5	5	Text5
6	6	Text6
7	7	Text7
8	8	Text8
9	9	Text9
10	10	Text10
11	11	New text
12	12	New text

	id [PK] bigint	ID bigint	Text text
1	1	1	new_Text

За таблицями можна побачити як виконалась інша гілка коду у випадку коли id ділиться націло на 2.

Після редагування

update "test_table_1" set "Text" = 'NEW_TEXT' where "id"= 11;

	id [PK] b	Text text
1	1	Text1
2	2	Text2
3	3	Text3
4	4	Text4
5	5	Text5
6	6	Text6
7	7	Text7
8	8	Text8
9	9	Text9
10	10	Text10
11	11	NEW_TEXT
12	12	New text

	id [PK] bigint	ID bigint	Text text
1	1	1	new_Text
2	3	11	new_Text

Завдання №4

Створимо таблицю з початковими даними.

```
DROP TABLE IF EXISTS "table_transactions";  
CREATE TABLE "table_transactions"("id" bigserial PRIMARY KEY, "text" text,  
"data" bigint);
```

```
INSERT INTO "table_transactions"("text", "data") VALUES ('Text1', 1), ('Text2',  
2), ('Text4', 4);
```

READ COMMITTED

На цьому рівні ізоляції одна транзакція не бачить змін у базі даних, викликаних іншою доки та не завершить своє виконання (командою COMMIT або ROLLBACK).

```
Databasel=# START TRANSACTION;  
START TRANSACTION  
Час: 0,443 мс  
Databasel=# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ W  
RITE;  
SET  
Час: 0,475 мс  
Databasel=# UPDATE "table_transactions" set "data" = 3;  
UPDATE 3  
Час: 3,862 мс  
Databasel=# COMMIT;  
COMMIT  
Час: 1,711 мс  
Databasel=#
```

```
Databasel=# SELECT * FROM "table_transactions";  
 id | text | data  
----+----+----  
  1 | Text1 | 1  
  2 | Text2 | 2  
  3 | Text4 | 4  
(3 ř фъш)  
  
Databasel=# SELECT * FROM "table_transactions";  
 id | text | data  
----+----+----  
  1 | Text1 | 3  
  2 | Text2 | 3  
  3 | Text4 | 3  
(3 ř фъш)  
  
Databasel=#
```

Аналогічна ситуація для вставки, видалення даних, другій транзакції дані будуть видні тільки після завершення першої.

```
Databasel=# START TRANSACTION;  
START TRANSACTION  
Час: 0,302 мс  
Databasel=# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ W  
RITE;  
SET  
Час: 0,580 мс  
Databasel=# DELETE FROM "table_transactions" WHERE "id" = 3;  
DELETE 1  
Час: 1,086 мс  
Databasel=# INSERT INTO "table_transactions"("text","data") VALUE  
S ('NEW_text', 5);  
INSERT 0 1  
Час: 3,933 мс  
Databasel=# COMMIT;  
COMMIT  
Час: 2,028 мс  
Databasel=#
```

```
Databasel=# SELECT * FROM "table_transactions";  
 id | text | data  
----+----+----  
  1 | Text1 | 3  
  2 | Text2 | 3  
  3 | Text4 | 3  
(3 ř фъш)  
  
Databasel=# SELECT * FROM "table_transactions";  
 id | text | data  
----+----+----  
  1 | Text1 | 3  
  2 | Text2 | 3  
  4 | NEW_text | 5  
(3 ř фъш)
```

Ось приклад, коли одна транзакція не може внести дані, поки не завершилась попередня.

```
Databasel=# UPDATE "table_transactions" set "data" = 3;  
UPDATE 3  
Час: 0,759 мс  
Databasel=#
```

```
Databasel=# UPDATE "table_transactions" set "data" = 2;  
-
```

І вже після закінчення лівої транзакції, запит виконала друга, змінивши дані, знову. При чому дані в першій транзакції після коміта зміняться перший раз і потім ще раз після коміта другої транзакції, що і зображено на скріншоті.


```

Database=# DELETE FROM "table_transactions" WHERE "id" = 2;
DELETE 1
Час: 49,761 мс
Database=# SELECT * FROM "table_transactions";
 id | text | data 
-----+-----+-----
  1 | Text1 |    2 
(1 ř фюъ)

Час: 0,825 мс
Database=# COMMIT;
COMMIT
Час: 1,780 мс
Database=#

Database=# SELECT * FROM "table_transactions";
 id | text | data 
-----+-----+-----
  1 | Text1 |    2 
  2 | Text2 |    2 
(2 ř фъш)

Database=# DELETE FROM "table_transactions" WHERE "id" = 2;
ПОМИЛКА: не вдалося сер?ал?зувати доступ через паралельне видален
ня
Database=# COMMIT;
ROLLBACK
Database=#

```

На даному рівні ізоляції ми можемо отримати максимальну узгодженість даних і можемо бути впевнені, що зайві дані не будуть зафіксовані.